
Sprawozdanie z zadań realizowanych na podstawie Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2012 – 2016 przez Powiatowy Urząd Pracy w obszarze promocji działalności firm jednoosobowych i mikroprzedsiębiorstw, rozwoju turystyki i agroturystyki lokalnej w latach 2012 – 2014 z perspektywą na kolejne lata

Powiatowy Urząd Pracy, wspierając tworzenie nowych miejsc pracy i promując zatrudnienie w powiecie mińskim, dysponuje wieloma możliwościami finansowego i pozafinansowego wsparcia mikro, małych i średnich firm. Oferta Urzędu w tym zakresie znacząco wzbogaciła się po wejściu w życie nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2014 roku. Zarówno bezrobotni, jak i przedsiębiorcy mogą aktualnie korzystać z szerokiego katalogu form pomocy, w tym z instrumentów podnoszących poziom przedsiębiorczości.

Na podstawie art. 12 pkt. 9c i pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), Rada Powiatu Mińskiego uchwałą Nr XIV/163/12 z dnia 27 czerwca 2012 roku uchwaliła *Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2012 – 2016*. Jednym z głównych priorytetów Programu jest Przedsiębiorczość. W powyższym priorytecie wyodrębniono dwa działania: promocję przedsiębiorczości oraz wsparcie działających przedsiębiorstw.

W celu realizacji zadań zaplanowanych w Programie tut. Urząd podejmuje między innymi następujące działania:

- inicjuje i finansuje aktywne formy walki z bezrobociem (m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych);
- organizuje szkolenia i warsztaty z zakresu przedsiębiorczości, zakładania i prowadzenia własnej firmy, zarządzania oraz podstaw marketingu;
- świadczy usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego zgodnie ze standardami usług rynku pracy;
- zapewnia większą dostępność do usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego poprzez pozyskanie środków z EFS na zatrudnienie dodatkowych pośredników i doradców zawodowych;
- organizuje giełdy i targi pracy;
- pozyskuje dodatkowe środki Funduszu Pracy na realizację programów skierowanych do bezrobotnych w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. młodych bezrobotnych, osób po 50 roku życia, niepełnosprawnych);

- współpracuje z Powiatową Radą Zatrudnienia (obecnie z Powiatową Radą Rynku Pracy);
- rozwija i doskonali umiejętności zawodowe kadry pracowniczej m.in. poprzez szkolenia, studia podyplomowe, konsultacje i doradztwo specjalistyczne;
- organizuje spotkania w ramach Mińskiego Partnerstwa Lokalnego;
- współpracuje z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami pracodawców;
- dofinansowuje studia podyplomowe, egzaminy umożliwiające uzyskanie świadectw, dyplomów, określonych uprawnień zawodowych, tytułów zawodowych oraz licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.

Należy dodać, że wymienione wyżej działania uzupełniają pozostałe usługi i instrumenty rynku pracy wymienione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które w bezpośredni lub pośredni sposób również przyczyniają się do promowania zachowań przedsiębiorczych wśród osób bezrobotnych i ułatwiają pracodawcom z sektora MSP tworzenie nowych miejsc pracy.

Zadanie wspierania rozwoju firm jednoosobowych i mikroprzedsiębiorstw Urząd realizuje głównie poprzez:

- 1) przyznawanie dofinansowań osobom bezrobotnym na założenie własnej działalności gospodarczej;
- 2) refundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych;
- 3) organizację staży zawodowych;
- 4) subsydiowane formy zatrudnienia;

W dalszej części niniejszego opracowania przedstawione zostaną rezultaty ww. działań w latach 2012 – 2014.

I. Przyznawanie osobom bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej

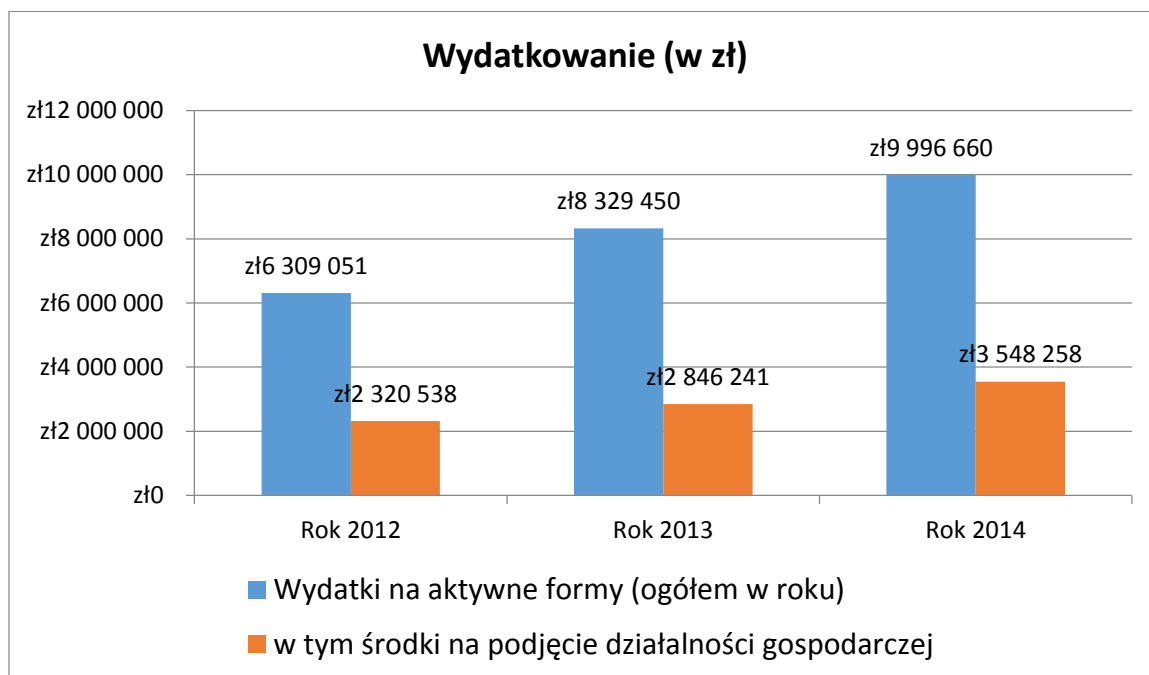
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej są głównym instrumentem rynku pracy umożliwiającym wspieranie osób bezrobotnych zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej.

W latach 2012 – 2014 dofinansowania na założenie firmy ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego przyznano 514 osobom bezrobotnym. Przeznaczono na ten cel 8 715 037 zł.

Tabela 1. Liczba i wysokość dofinansowań przyznanych osobom bezrobotnym w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba udzielonych dofinansowań = liczbie wyłączonych bezrobotnych	162	154	198
Wyplacona kwota	2 320 538 zł	2 846 241 zł	3 548 258 zł

Wykres 1. Środki wydatkowane na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (w tym dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych) w latach 2012 – 2014.

Powiatowy Urząd Pracy rokrocznie monitoruje efektywność i użyteczność udzielonych dofinansowań.

W 2012 roku przeprowadzono badanie wśród osób, którym przyznano dofinansowania w roku 2011. Większość ankietowanych (82%) po raz pierwszy zakładała własną firmę. Na pytanie o źródło informacji na temat możliwości uzyskania dotacji, największa grupa ankietowanych (32 osoby) wskazała na informację uzyskaną w Powiatowym Urzędzie Pracy, 21 osób dowiedziało się o takiej pomocy od znajomego lub członka rodziny, a 9 osób z mediów. Ankietowani, jako czynnik decydujący o założeniu firmy najczęściej wskazywali na możliwość podjęcia pracy na własny rachunek (34 osoby) oraz chęć wykorzystania zdobytego wcześniej doświadczenia zawodowego (16 osób). Ponad połowa ankietowanych (63%) nie założyłaby firmy, gdyby dofinansowanie nie zostało przyznane. Dla 35 osób (56%) wysokość przyznanych środków była wystarczająca. Odmiennego zdania było 27 osób (44%). Jako dodatkowe źródła finansowania przy otwieraniu działalności ankietowani najczęściej wskazywali na oszczędności własne (42 osoby – 68%) oraz wsparcie finansowe rodziny (29 osób – 47%). Zapytani o ocenę przydatności dotacji dla osób planujących założenie firmy, większość ankietowanych (49 osób) wystawiła zdecydowanie pozytywną ocenę. Raczej pozytywnie przydatność tej formy pomocy oceniło 12 osób. Dla jednej osoby było tyle samo pozytywów, co negatywów. Większość ankietowanych (77%) prowadziła firmę jednoosobowo. Dodatkowe miejsca pracy stworzyło 14 firm (największa deklarowała zatrudnienie 4 pracowników). Zwiększenie zatrudnienia w ciągu następnego roku zadeklarowało 17 firm (28%). Pozostawienie zatrudnienia na dotychczasowym poziomie zadeklarowało 44 ankietowanych przedsiębiorców (72%). Żadna z ankietowanych osób w momencie badania nie planowała redukcji zatrudnienia. Większość firm (66%) przewidywała natomiast nowe inwestycje w ciągu najbliższego roku. Blisko 66% ankietowanych uważało, że ich firmy mają ustabilizowaną pozycję rynkową, a 19 mikroprzedsiębiorców wskazało

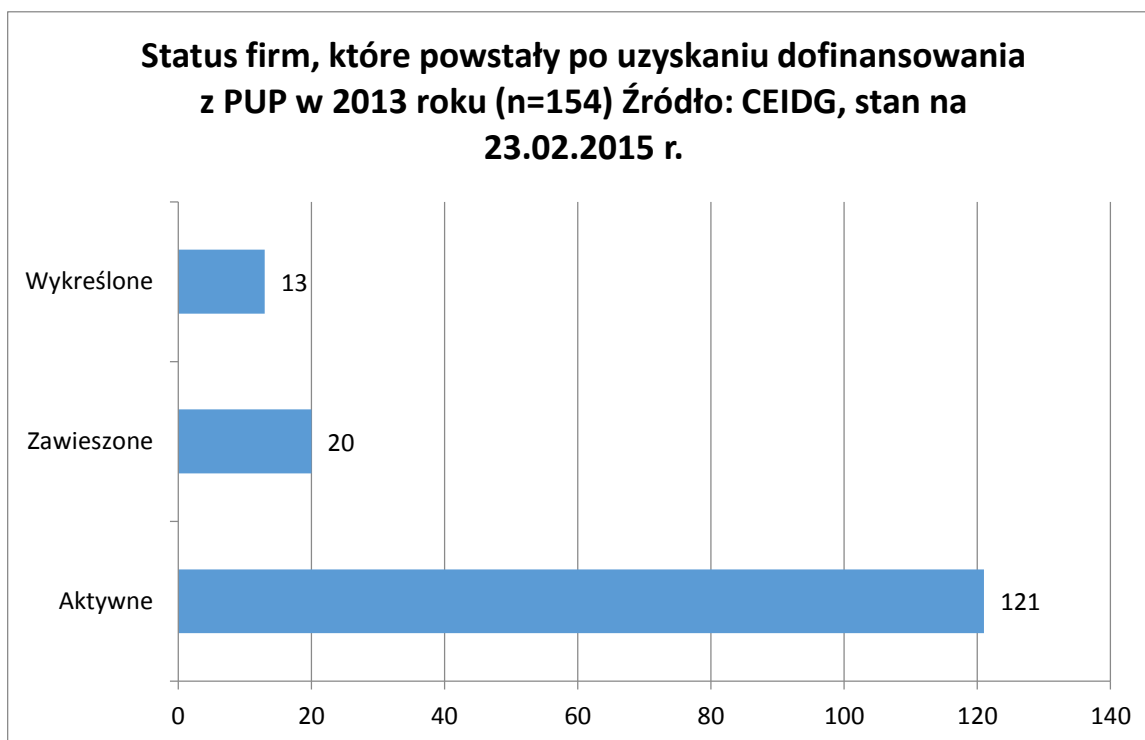
nawet na systematyczne poszerzenie rynku działania. Zapytani o główne problemy w prowadzeniu firmy, ankietowani najczęściej wskazywali na dużą konkurencję, obciążenia podatkowe oraz malejący rynek zbytu. Trudnością dla ankietowanych był również brak możliwości pozyskania dodatkowych funduszy na rozwój oraz brak odpowiednio wykwalifikowanych pracowników na rynku pracy. Po prawie dwóch latach od otrzymania dofinansowania z PUP, działalność gospodarczą kontynuowało 51 osób (prawie 80% osób, które otrzymały środki w 2011 roku). Na zamknięcie działalności po 12 miesiącach zdecydowały się tylko 4 osoby, a zawieszenie działalności zadeklarowało 9 osób.

W 2013 roku badaniem ankietowym objęto 151 osób (w tym 59 kobiet), które rozpoczęły działalność gospodarczą po uzyskaniu dofinansowania z Powiatowego Urzędu Pracy w 2012 roku. Podobnie, jak rok wcześniej zdecydowana większość ankietowanych (89%) po raz pierwszy zakładała własną działalność. Ankietowani, jako czynnik decydujący o założeniu firmy najczęściej wskazywali na możliwość podjęcia pracy na własny rachunek (83 osoby – 55%) oraz chęć wykorzystania zdobytego wcześniej doświadczenia zawodowego (33 osoby – 22%). Ze względu na trudności ze znalezieniem pracy, działalność gospodarczą zdecydowało się uruchomić 23 osoby (15%). Większość ankietowanych (65%) było zdania, ich firmy by nie powstały, gdyby dofinansowanie z PUP nie zostało przyznane. Dla 68 osób (45%) wysokość przyznanych środków była wystarczająca. Dla 83 osób (55%) wysokość dotacji nie była wystarczająca. Jako dodatkowe źródła finansowania startu działalności ankietowani najczęściej wskazywali oszczędności własne (114 osób – 61%) oraz wsparcie finansowe rodziny lub znajomych (62 osoby – 33%). Zapytani o ocenę przydatności dotacji dla osób planujących założenie firmy, większość ankietowanych (116 osób – 77%) zdecydowanie pozytywnie oceniła taką formę wsparcia. Raczej pozytywnie przydatność tej formy pomocy oceniło 29 osób (19%). Dla pięciu osób było tyle samo pozytywów, co negatywów, a jedna osoba oceniła dotację raczej negatywnie. Zwiększenie zatrudnienia w ciągu następnego roku zadeklarowało 65 firm (43%). Pozostawienie zatrudnienia na dotychczasowym poziomie zadeklarowało 86 ankietowanych przedsiębiorców (57%). Żadna z ankietowanych osób nie planowała redukcji zatrudnienia. Większość firm (62%) planowała inwestycje w ciągu kolejnych 12 miesięcy. W świetle wyników badania, kondycja założonych firm była dobra (97 osób odpowiedziało, że ich firmy ciągle poszerzają rynek działania, a 39 osób, że firmy mają ustabilizowaną pozycję). Zapytani o główne problemy w prowadzeniu firmy, ankietowani najczęściej wskazywali na dużą konkurencję (34%), obciążenia podatkowe (19%) oraz brak możliwości pozyskania dodatkowych funduszy na (14%). Mimo niesprzyjającej sytuacji gospodarczej w 2013 roku, aż 96% osób, którym Urząd przyznał w 2012 roku środki na założenie własnego biznesu zamierzało kontynuować działalność.

W roku 2014 badaniem ankietowym objęto 143 osoby (spośród 154 beneficjentów dotacji), które w 2013 roku otrzymały dofinansowanie na założenie własnej działalności gospodarczej. Na pytanie, czy działalność będzie kontynuowana pozytywnej odpowiedzi udzieliło 135 osób (94%). Zakończenie działalności zadeklarowały 4 osoby. Tyle samo planowało zawiesić działalność. 90% ankietowanych otwierało firmę po raz pierwszy. 64% ankietowanych przedsiębiorców przyznało, że ich firmy nie powstałyby bez dofinansowania z Powiatowego Urzędu Pracy. 12 firm stworzyło nowe miejsca pracy i zatrudnia pracowników, a 51 przedsiębiorców (36%) planuje zwiększenie zatrudnienia w najbliższych miesiącach. Do głównych czynników utrudniających prowadzenie działalności ankietowani zaliczyli dużą

konkurencję, obciążenia fiskalne oraz trudności w dostępie do funduszy na rozwój. Większość firm (70%) założonych z pomocą finansową Urzędu prowadziła działalność w sektorze usługowym. Przydatność tego rodzaju pomocy dla osób bezrobotnych pozytywnie oceniło 97% ankietowanych. W lutym 2015 r. Urząd przeprowadził weryfikację w CEIDG statusu wszystkich firm, które założyli bezrobotni w 2013 roku. Wynika z niej, że na rynku utrzymało się prawie 80% przedsiębiorstw. W przypadku części podmiotów zawieszonych na status mogła mieć wpływ sezonowość usług (dotyczyło to zwłaszcza usług budowlanych).

Wykres 2. Status firm założonych przez osoby bezrobotne, które otrzymały dofinansowanie w 2013 roku (stan na 23.02.2015r., źródło: CEIDG).

II. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych

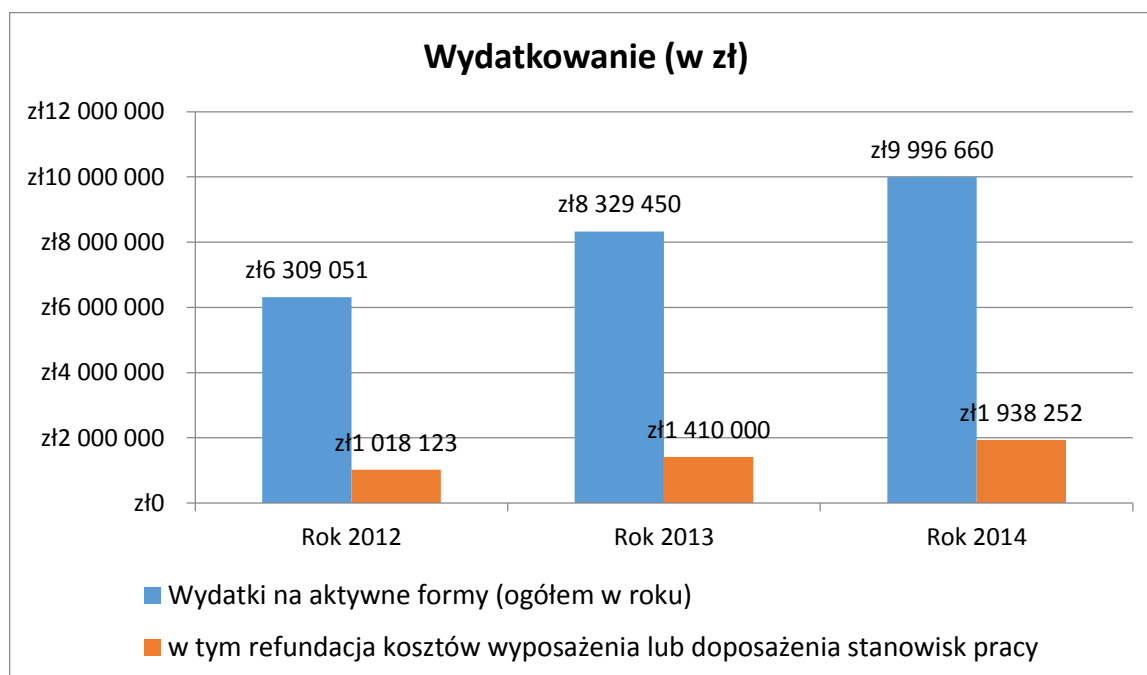
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to pomoc finansowa udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w związku ze stworzeniem lub przystosowaniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego. Maksymalna wysokość pomocy na jedno stanowisko to 600% kwoty przeciętnego wynagrodzenia.

W okresie od 2012 do 2014 roku w ramach środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego, urząd pracy przyznał 201 refundacji, co umożliwiło zorganizowanie 331 miejsc pracy (uwzględniając rotację na stanowiskach). Wartością dodaną tej formy pomocy jest podniesienie konkurencyjności lokalnych firm poprzez unowocześnienie zaplecza technicznego dzięki zakupowi nowych maszyn i urządzeń.

Tabela 2. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych w latach 2012 - 2014.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba podmiotów, które otrzymały refundacje	58	54	89
Liczba zorganizowanych miejsc pracy = liczbie wyłączonych bezrobotnych	88 (w tym 27 rotacja)	105 (w tym 33 rotacja)	138 (w tym 39 rotacja)
Łączna kwota refundacji	1 018 123 zł	1 410 000 zł	1 938 252 zł

Wykres 3. Środki wydatkowane na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (w tym na refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy) w latach 2012 - 2014.

III. Staże zawodowe

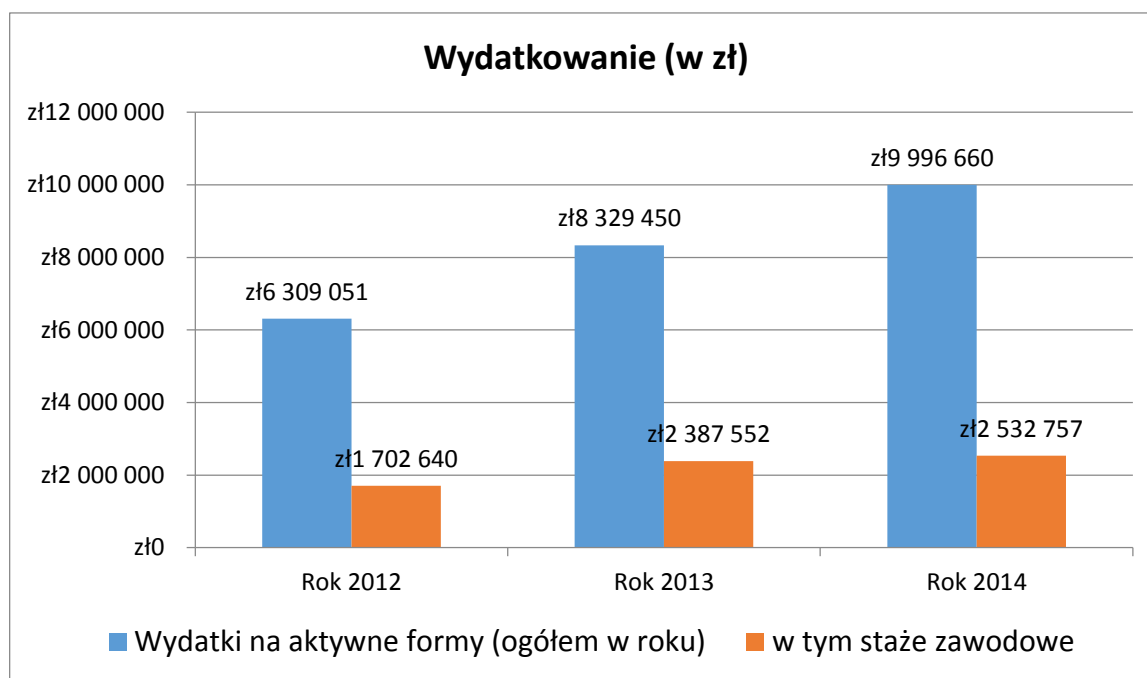
Staże zawodowe od wielu lat cieszą się dużym zainteresowaniem zarówno ze strony osób bezrobotnych jak i pracodawców. Instrument ten umożliwia osobom bezrobotnym nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania bezpośrednio u pracodawcy. Od 2014 roku, pracodawca, który zatrudni bezrobotnego w ramach bonu stażowego przez co najmniej 6 miesięcy po zakończonym stażu uprawniony jest do otrzymania premii w wysokości 1513,50 zł. Premia, która podlega corocznej waloryzacji stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

W latach 2012-2014 z możliwości odbycia stażu w ramach limitowanych środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego skorzystało 1036 osób bezrobotnych. Pracę po stażu podjęło 547 osób. Ponadto, w 2014 r. w ramach projektu konkursowego „Bądź aktywny – wygraj przyszłość”, na który PUP pozyskał dodatkowe środki z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Działanie 6.1, Poddziałanie 6.1.1) staże zawodowe rozpoczęło 99 osób bezrobotnych. Całkowita wartość projektu wynosi 946.973,97 zł. Realizacja projektu nie wymagała wniesienia wkładu własnego.

Tabela 3. Liczba uczestników i efektywność staży w latach 2012 - 2014.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Rozpoczęcie	376	322	338
Zakończenie (w tym z roku poprzedniego)	235	366	390
Podjęcie pracy	88	174	285
Efektywność zatrudnieniowa	37%	48%	73%

Wykres 4. Środki wydatkowane na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (w tym na staże zawodowe) w latach 2012 - 2014.

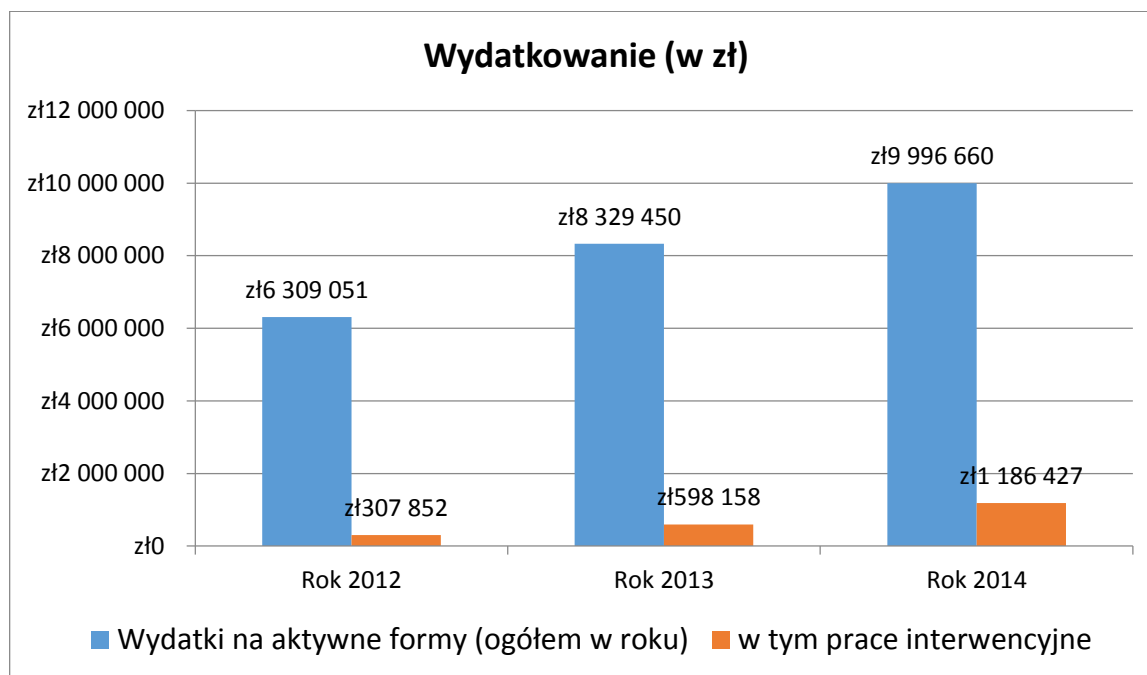
IV. Prace interwencyjne

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę na podstawie umowy o pracę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy. Dzięki tej formie wsparcia osoby bezrobotne są zatrudniane w pełnym wymiarze czasu pracy, a pracodawca, dzięki częściowej refundacji kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne ponosi przez pewien czas (nawet do 24 miesięcy w przypadku zatrudnienia bezrobotnych powyżej 50 roku życia) mniejsze koszty płacowe.

Tabela 4. Organizacja prac interwencyjnych w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Rozpoczęcie	64	145	143
Zakończenie (w tym z roku poprzedniego)	38	41	197
Podjęcie pracy	27	33	176
Efektywność zatrudnieniowa	71%	80%	89%

Wykres 5. Środki wydatkowane na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (w tym na prace interwencyjne) w latach 2012 - 2014.

V. Pomoc publiczna

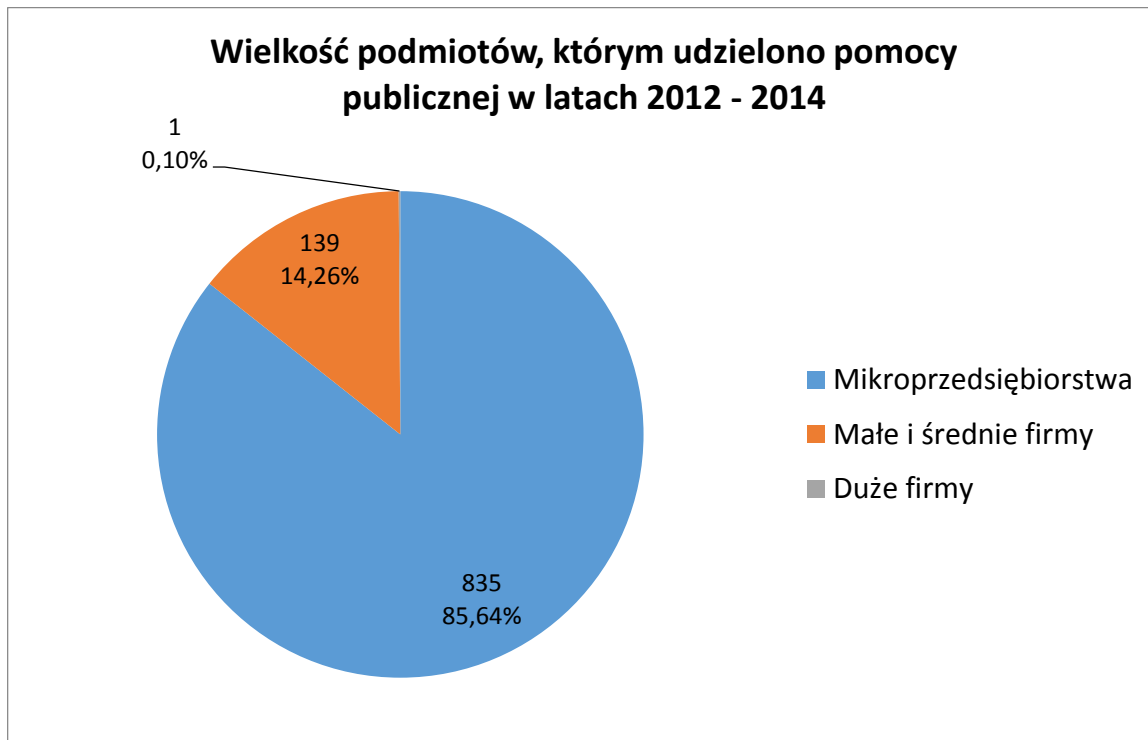
Za pomoc publiczną dla przedsiębiorców uważa się przysporzenie korzyści finansowych określonego przedsiębiorcy w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Jest ona skierowana przede wszystkim do mikro, małych i średnich firm.

W latach 2012 – 2014 Powiatowy Urząd Pracy udzielił pomocy publicznej w wysokości 15 418 311 zł. Powyższa kwota składa się na 975 przypadków udzielenia pomocy, z czego 835 (85,6%) dotyczyło mikroprzedsiębiorców, a 139 (14,3%) małych lub średnich firm.

Tabela 5. Pomoc publiczna udzielona przez PUP osobom i przedsiębiorcom w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba przypadków udzielenia pomocy publicznej	261	292	422
<i>w tym dla mikroprzedsiębiorstw</i>	239	243	353
<i>w tym dla małych lub średnich przedsiębiorstw</i>	22	48	69
<i>w tym dla dużych przedsiębiorstw</i>	0	1	0
Wartość przyznanej pomocy ogółem	3 816 779 zł	5 172 451 zł	6 429 081 zł

Wykres 6. Wielkość podmiotów, którym udzielono pomocy publicznej w latach 2012 - 2014.

VI. Realizacja Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2012 – 2016 w okresie od 01.01.2012 r. do 31.12.2014 r.

Priorytet 2. Przedsiębiorczość

Priorytet	Cel strategiczny	Działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Przebieg realizacji, uwagi
2. Przedsiębiorczość	Przedsiębiorczy mieszkańcy wyznacznikiem możliwości rozwoju, wzrostu konkurencyjności i atrakcyjności powiatu mińskiego	2.1 Promocja przedsiębiorczości	Liczba osób bezrobotnych skierowanych na szkolenie z zakresu przedsiębiorczości – 91	Liczba wydanych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia z zakresu przedsiębiorczości – 91	W ramach tego działania osobom zainteresowanym uruchomieniem własnej firmy udzielano informacji o zasadach przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej. W latach 2012 – 2014 Urząd skierował 91 bezrobotnych na szkolenie z zakresu przedsiębiorczości, którego głównym celem było wszechstronne przygotowanie przyszłych przedsiębiorców do efektywnego prowadzenia firmy. W siedzibie Urzędu organizowano cyklicznie warsztaty pn. „Start ze wspomaganie”. Zajęcia, na które składały się mini wykłady, prezentacje multimedialne, dyskusja i burza mózgów, miały na celu promowanie idei przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych. Po ich zakończeniu uczestnicy lepiej orientowali się w sytuacji na lokalnym rynku pracy i potrafili określić mocne i słabe strony planowanego przedsięwzięcia. Warsztaty moderowali doradcy zawodowi posiadający odpowiednie przygotowanie merytoryczne do prowadzenia tego typu zajęć. Duży nacisk położono na dostarczenie uczestnikom praktycznych informacji na temat wyboru formy opodatkowania, czy procedury rejestrowania, aktualizowania i likwidowania działalności gospodarczej. Praktyczną wiedzą z uczestnikami dzielili się zapraszani na warsztaty specjaliści z Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W 2014 roku na terenie powiatu został zrealizowany materiał filmowy, który wyemitowano na antenie TVP Warszawa. Zaprezentowano w nim m.in. efekty realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy projektu „Aktywny może więcej” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO KL, a głównie dofinansowań na otwarcie własnej firmy.
			Liczba zorganizowanych warsztatów przedsiębiorczości – 13	Liczba osób, które uczestniczyły w warsztatach przedsiębiorczości- 223	

		2.2 Wsparcie działających przedsiębiorstw	Liczba pracodawców, z którymi nawiązano lub kontynuowano współpracę – 1332	Liczba pozyskanych ofert pracy (w tym ofert pozyskanych w wyniku wizyt) – 6461 (1831)	W Powiatowym Urzędzie Pracy prowadzony jest Punkt Obsługi Pracodawców, w którym doradcy klienta informują pracodawców m.in. o możliwości skorzystania z różnych form wsparcia np. subsydiowanych form zatrudnienia, możliwości zorganizowania stażu, czy uzyskania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych. Pracownicy Urzędu informacje o ofercie Urzędu przekazują również podczas targów pracy, giełd i wizyt w zakładach pracy. Podejmowane były działania, aby informacja o ofercie dla pracodawców dotarła do możliwie szerokiego kręgu odbiorców. W tym celu opracowywano i rozpowszechniano informatory, ulotki, zamieszczano ogłoszenia w prasie lokalnej oraz informacje na stronie internetowej Urzędu. Ponadto, promowano działania ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości podejmowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie oraz inne instytucje, których oferta mogłaby wesprzeć (finansowo i pozafinansowo) sektor MSP. Zainteresowanym bezrobotnym i pracodawcom udzielano informacji o możliwości skorzystania z oferty Mazowieckiego Regionalnego Funduszu Pożyczkowego oraz Funduszu Mikro. Wsparcie działających przedsiębiorstw obejmowało ponadto usługi pośrednictwa pracy (w tym targi i giełdy pracy), organizację staży zawodowych, szkoleń odpowiadających potrzebom pracodawców, prac interwencyjnych, robót publicznych oraz refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych. Od 2014 roku przedsiębiorcy i ich pracownicy mogą korzystać ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Urząd zabezpiecza środki finansowe na ten cel na podstawie zapotrzebowania, które zgłaszają pracodawcy.
		Liczba pracodawców, którym przyznano pomoc publiczną lub pomoc <i>de minimis</i> – 975	Liczba miejsc pracy utworzonych u pracodawców, którym przyznano pomoc publiczną lub pomoc <i>de minimis</i> – 615		
		Liczba pracodawców, z którymi podpisano umowy o zorganizowanie stażu – 609	Liczba osób zatrudnionych po zakończeniu stażu – 547		
		Liczba pracodawców, z którymi podpisano umowy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych – 201	Liczba osób zatrudnionych na miejscach utworzonych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych – 331		

VII. Działania pozafinansowe wspierające rozwój przedsiębiorczości

Rok 2012

W kwietniu 2012 r. Urząd po raz dziesiąty zorganizował Mińskie Targi Pracy, które tym razem odwiedziło ponad 1500 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Wystawcy oferowali łącznie około 300 ofert pracy. W ramach „Salonu Przedsiębiorczości” odbyły się spotkania z pracownikami Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego. W ramach Klubu Pracy odbyły się indywidualne konsultacje z Liderami Klubu Pracy z zakresu przygotowania dokumentów aplikacyjnych i przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej. Podczas targów zorganizowano ponadto warsztaty „Bezpieczny wyjazd, bezpieczny powrót” na temat wyjazdu za granicę w celach zarobkowych.

W 2012 r. pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy zorganizowali 12 giełd pracy. Z tej formy pośrednictwa pracy skorzystały w opisywanym okresie następujące podmioty:

1. PEPCO Poland Sp. z o.o. – giełda pracy na 6 wolnych miejsc pracy:
 - kierownik sklepu w branży przemysłowej – 1 miejsce;
 - zastępca kierownika w branży przemysłowej – 1 miejsce;
 - sprzedawca w branży przemysłowej – 4 miejsca.
2. SOLARRA – giełda pracy na 1 stanowisko – fryzjer damsko - męski.
3. Zakład Mięсны Dobre – giełda pracy na stanowisko pracownika do oczyszczania jelit – 2 miejsca. Z powodu braku odpowiednich kandydatów spełniających wymagania pracodawcy wydano informację o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych.
4. P.H.U. EDES – giełda pracy na stanowisko monter elewacji – 10 miejsc.
5. Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe TOPAZ – giełda pracy na 47 miejsc pracy:
 - magazynier – 2 miejsca;
 - asystent kierownika sklepu – 1 miejsce;
 - pracownik hali sprzedaży – 20 miejsc;
 - sprzedawca w dziale mięsno – wędliniarskim – 12 miejsc;
 - sprzedawca – kasjer – 12 miejsc.
6. BIATEL Telekomunikacja Spółka Akcyjna – giełda pracy na stanowisko pracownika ogólnobudowlanego – 2 miejsca.
7. SCAR Serwis – giełda pracy na stanowisko mechanika samochodowego – 1 miejsce.
8. Platforma Integracji Osób Niepełnosprawnych – giełda pracy na stanowisko sprzedawcy – 2 miejsca.
9. Zakład Usług Gospodarczo – Socjalnych „ANTEMA” Sp. z o.o. – giełda pracy dla osób z niepełnosprawnością na stanowisko sprzątaczk – 1 miejsce.
10. DAN – SERVICE – giełda pracy na stanowisko pracownika obsługi maszyny do naprawy wtrysków – 1 miejsce.
11. GRANATOIL Graniszewscy Sp. J. – giełda pracy na stanowisko recepcjonisty – 1 miejsce.
12. METRO – FASHION – giełda pracy na stanowisko sprzedawcy – 1 miejsce.

W siedzibie Urzędu zorganizowano cykl trzech 4-dniowych warsztatów dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej pn. *Start ze wspomaganie*m. Dzięki temu, 46 osób zainteresowanych pozyskaniem środków na założenie firmy mogło uzyskać szczegółowe informacje na temat obowiązujących kryteriów ubiegania się o dotację. Podczas warsztatów, pod okiem doradcy zawodowego, uczestnicy mogli ponadto przeprowadzić analizę własnych umiejętności, cech i predyspozycji w kontekście decyzji o założeniu własnej firmy, a także nabyć praktyczne umiejętności tworzenia biznesplanu. Merytoryczną część warsztatów wzbogacano praktycznymi prelekcjami pracowników Urzędu Skarbowego i Urzędu Miasta. Ponadto, w ramach informacji grupowej, doradcy zawodowi przeprowadzili dwa spotkania pn. *Aktywni i przedsiębiorczy*, w których wzięło udział 38 osób.

W dniu 6 czerwca 2012 r. w Zespole Szkół Ekonomicznych odbył się *Dzień Przedsiębiorczości*. Podczas spotkania z młodzieżą, pracownik Urzędu przeprowadził prezentację multimedialną na temat oferty Urzędu skierowanej do osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

W opisywanym okresie Urząd wspierał inicjatywy partnerów rynku pracy m.in. poprzez działania informacyjno – promocyjne polegające na:

- upowszechnianiu informacji o projekcie „Bez barier do własnej firmy” realizowanym przez Wyższą Szkołę Technologii Informatycznych w Warszawie;
- upowszechnianiu informacji o projekcie „Szkoła dla dorosłych szansą na lepsze jutro” realizowanym przez Centrum Kształcenia Edukator;
- upowszechnianiu informacji o bezpłatnych seminariach dla pracodawców i przedstawicieli przedsiębiorstw w ramach projektu „Mazowiecka Firma Równych Szans” realizowanego przez Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza;
- upowszechnianiu informacji o projektach „Kierunek – Własna Firma II” oraz „Kierunek – Własna Firma III” realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie;
- upowszechnianiu informacji o projekcie systemowym „Instrument Szybkiego Reagowania” realizowanym przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.
- upowszechnianiu informacji o Targach Pracy i Przedsiębiorczości, które odbyły się w Warszawie w dniu 17.10.2012 r.

Rok 2013

Doradcy zawodowi przeprowadzili cykl warsztatów dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej pn. „Start ze wspomaganie”m. Uczestnicy warsztatów mogli zapoznać się z kryteriami ubiegania się o dofinansowanie, przeanalizować własne umiejętności i predyspozycje związane z zakładaniem własnej działalności, a także zdobyć praktyczne wskazówki związane z tworzeniem biznesplanu. Warsztaty wzbogacano prezentacjami pracowników Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z obchodami „Dni Powiatu Mińskiego” 14 czerwca 2013 r. w Zespole Szkół Ekonomicznych w Mińsku Mazowieckim odbyło się infoseminarium pn. „Efektywność biznesu w okresie spowolnienia gospodarczego – jak bezpiecznie zarabiać w kryzysie?”. Organizatorami spotkania byli Starosta Miński – Antoni Jan Tarczyński oraz Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy – Grażyna Borowiec. Adresatami spotkania, które zorganizowano w ramach Mińskiego Partnerstwa Lokalnego byli przede wszystkim przedsiębiorcy z terenu

powiatu mińskiego, ale w seminarium wzięli udział także przedstawiciele lokalnych władz reprezentowani przez wójtów i radnych, a także delegacja samorządowców z Estonii. Prezentację pt. „Możliwości MŚP w wejściu na rynki zagraniczne UE i poza” wygłosił pan Daniel Millan - Członek Zarządu Hiszpańsko-Polskiej Izby Handlowej. Prezentacją na temat szans rozwoju w okresie spowolnienia gospodarczego na przykładzie działalności eksportowej zainteresowała zebranych pani Anna Bakalarczyk - Ekspert Centrum Prawa Bankowego i Informacji. Rynek argentyński w kontekście okazji jakie stwarza on dla polskich firm przybliżył pan Ricardo Wachowicz - Prezes Argentyńsko-Polskiej Izby Handlowej. W dalszej części spotkania odbył się panel dyskusyjny, w którym uczestniczyli:

- Antoni Jan Tarczyński - Starosta Miński,
- Krzysztof Płochocki – Wicestarosta Miński,
- Grażyna Borowiec - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy,
- Javier Sosnowski - Prezes Hiszpańsko-Polskiej Izby Handlowej,
- dr Andrzej Wolski - Członek Zarządu Centrum Prawa Bankowego i Informacji,
- dr hab. Agnieszka Alińska prof. nadzw. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Doradca Prezesa NBP.

Przedsiębiorcy mogli w tej części infoseminarium zaprezentować swoje firmy. O profilu prowadzonej działalności i doświadczeniach eksportowych opowiedzieli m.in. przedstawiciele firm Awenta, Bartek, czy Inter-Keram.

14 września 2013 r. Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim zorganizował 11 edycję Mińskich Targów Pracy. Ubiegłoroczna edycja targów odbyła się w nowym budynku urzędu, który znajduje się przy ulicy Przemysłowej 4. Oficjalnego otwarcia targów dokonał pan Antoni Jan Tarczyński – Starosta Miński. Oprócz krajowych i zagranicznych ofert pracy, organizatorzy przygotowali dla odwiedzających spotkanie informacyjne pn. „Bezpieczny wyjazd – bezpieczny powrót”, które poprowadził doradca EURES z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie. Z kolei w ramach „Salonu Przedsiębiorczości” wszyscy zainteresowani uruchomieniem własnej działalności gospodarczej mogli skorzystać z porad pracowników Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Miasta. Przez cały czas trwania targów do dyspozycji odwiedzających i wystawców byli pośrednicy pracy, doradcy zawodowi i specjaliści aktywizacji zawodowej. Targi odwiedziło tego dnia ponad 1500 osób poszukujących pracy.

Urząd zorganizował cztery giełdy pracy. Z tej formy pośrednictwa pracy skorzystały następujące firmy:

1. Zakład Sprzątania Wnętrz Józef Jankowski MOP 83 Sp. z o.o. – pracodawca poszukiwał 13 osób z niepełnosprawnością na stanowisko sprzątaczk biurowej.
2. VENTUS CONSULTING Sp. z o.o. – pracodawca poszukiwał dwóch osób na stanowisko przedstawiciela handlowego.
3. WW LOGISTIC Jacek Walecki – pracodawca poszukiwał 8 osób na stanowisko pakowacza.
4. POL - DRÓG Warszawa Sp. z o.o. – pracodawca poszukiwał 15 osób na stanowiska dyżurnego i pracownika brygady patrolowej.

3 grudnia 2013 r. Urząd zorganizował bezpłatne szkolenie dla pracodawców dotyczące interpretacji przepisów prawa pracy pn. „Nawiązywanie i rozwiązywanie stosunku pracy”. Spotkanie poprowadzili pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Aktywności Społecznej „TRIADA” w siedzibie PUP odbywały się dyżury konsultanta Punktu Konsultacyjnego Krajowego Systemu Usług. Usługi informacyjne obejmowały m.in. administracyjno – prawne aspekty zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, możliwość uzyskania finansowania z różnych źródeł, prawo ochrony konkurencji, ochronę własności intelektualnej, systemy jakości ISO 9001 i HACCAP, korzystanie z bazy CEIDG i platformy ePUAP. Dyżury te cieszyły się dużym zainteresowaniem zarówno ze strony przedsiębiorców, jak i osób planujących uruchomienie działalności gospodarczej.

Podobnie, jak w latach wcześniejszych, Urząd pomagał w upowszechnianiu informacji (m.in. poprzez udostępnianie ogłoszeń, ulotek, plakatów, artykułów na stronie internetowej) nt. szeregu działań i projektów realizowanych przez inne instytucje. Wsparto w tym zakresie między innymi następujące przedsięwzięcia:

- Spotkanie promujące narzędzie prognostyczne dedykowane przedsiębiorcom, które zostało stworzone w ramach projektu „Mazowiecki barometr – skuteczne narzędzie prognostyczne” realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL. Spotkanie odbyło się 12 lutego 2013 r. w Hotelu Partner.
- Projekt „PRZEPIS NA SUKCES” skierowany do mieszkańców województwa mazowieckiego zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Projekt przewidywał dotacje do wysokości 36 000 zł wraz ze wsparciem pomostowym lub nabycie nowych kwalifikacji na szkoleniu dla operatorów koparko – ładowarek.
- Projekt „Kierunek – Własna Firma III” realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie w ramach Działania 6.2 PO KL zakładający wsparcie w postaci dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo.
- Konkurs „LODOŁAMACZE 2013” organizowany od ośmiu lat przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych.
- Projekt „Kierunek – Własna Firma IV” realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie w ramach Działania 6.2 PO KL zakładający wsparcie w postaci dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo.
- Projekt „Własna firma ze wsparciem EFS III” realizowany przez Fundację Rozwoju i przeznaczony dla osób bezrobotnych, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy przechodzącego procesy adaptacyjne lub modernizacyjne.
- Spotkanie dla przedsiębiorców „Jak usprawnić i ułatwić komunikację firmy z urzędami?” zorganizowane przez East Business Club w dniu 26 listopada 2013 roku w Mińsku Mazowieckim.
- Giełdę kooperacji zorganizowaną przez Polsko – Niemiecką Izbę Przemysłowo – Handlową w dniu 5 grudnia 2013 roku w Warszawie. W ramach giełdy organizatorzy

zapewnili zainteresowanym przedsiębiorcom z Polski i przedstawicielom kilku firm z Saksonii - Anhalt możliwość przeprowadzenia bezpośrednich, indywidualnych rozmów, przedstawienia swojej oferty i omówienia warunków współpracy. Udział w giełdzie był bezpłatny, a organizator zapewnił też wsparcie doświadczonych tłumaczy.

Rok 2014

17 maja 2014 r. Powiatowy Urząd Pracy po raz dwunasty zorganizował Mińskie Targi Pracy. Targi swoją obecnością zaszczylił Wojewoda Mazowiecki Pan Jacek Kozłowski. Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie reprezentował pan Piotr Karaś – Dyrektor Filii WUP w Siedlcach. O dużym uznaniu dla inicjatywy Mińskich Targów Pracy może również świadczyć obecność wielu wójtów, burmistrzów, radnych, członków Powiatowej Rady Zatrudnienia oraz dyrektorów urzędów pracy. W uznaniu za współpracę i udział w kreowaniu mińskiego rynku pracy pamiątkowymi statuetkami oraz dyplomami Starosta Miński Antoni Jan Tarczyński uhonorował: Waldemara Chomkę, Andrzeja Gawłowskiego, Heronima Gryza, Romana Jaguścika, Dariusza Jaszczuka, Krzysztofa Kalinowskiego, Zdzisławę Kępską, Joannę Kowalską, Aleksandra Królaka, Andrzeja Laskowskiego, Bogusława Lejmana, Jacka Męcinę, Krzysztofa Michalika, Grzegorza Padzika, Sławomira Piątka, Antoniego Janusza Piechoskiego, Marię Pieczarę, Krystynę Rudnicką, Marcina Sawickiego, Lecha Sędka, Hannę Stefaniuk, Adama Wiącka, Grzegorza Zielińskiego, a także Dyrekcję i Pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie. Na odwiedzających targi czekało 60 miejsc pracy oferowanych przez pracodawców na stoiskach wystawienniczych oraz 350 miejsc pozyskanych przez PUP. Zainteresowani poszukiwaniem pracy za granicą mogli wziąć udział w spotkaniu informacyjnym z doradcą EURES z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie. Targom towarzyszył ponadto cykl warsztatów dla osób planujących uruchomienie własnej działalności gospodarczej. Oprócz panelu poświęconego zasadom tworzenia biznesplanu, przyszli przedsiębiorcy mogli zasięgnąć porad ekspertów od spraw podatkowych i ubezpieczeniowych z Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Pracownicy ZUS oferowali na swoim stanowisku możliwość założenia bezpłatnego konta na Platformie Usług Elektronicznych, która umożliwia załatwienie większości spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi przez Internet. Na stanowisku Państwowej Inspekcji Pracy odwiedzający mogli uzyskać fachową pomoc i doradztwo w zakresie prawa pracy. Nowością na tegorocznych targach był wybór najciekawiej urządzonego stanowiska wystawienniczego. Frekwencja na targach utrzymała wysoki poziom z lat poprzednich i liczba odwiedzających przekroczyła półtora tysiąca.

W ramach II Dni Powiatu Mińskiego, w związku z 15 rocznicą utworzenia Powiatu Mińskiego, 13 czerwca 2014 r. odbyła się konferencja „Innowacyjność i konkurencyjność kluczem rozwoju gospodarczego oraz partnerstwa lokalnego powiatu mińskiego”. Organizatorami konferencji byli: Powiat Miński, Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim oraz Wyższa Szkoła Nauk Społecznych im. Ks. Józefa Majki w Mińsku Mazowieckim. Tematyka konferencji obejmowała analizę najważniejszych wyzwań, stojących przed regionalną przedsiębiorczością w kontekście innowacyjności i konkurencyjności, możliwości pozyskiwania partnerów do współpracy, funduszy oraz finansowania inwestycji. Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń w zakresie zadań, realizowanych przez podmioty, które działają na rzecz rozwoju gospodarczego

powiatu mińskiego. Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy Grażyna Borowiec przedstawiła informację na temat nowych form aktywizacji zawodowej i współpracy z pracodawcami w świetle znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

14 maja 2014 r. Powiatowy Urząd Pracy zawarł porozumienie o współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie w zakresie wspólnego przygotowywania i prowadzenia badań oraz wymiany informacji dotyczących lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy Grażyna Borowiec zaprezentowała ofertę Powiatowego Urzędu Pracy skierowaną do pracodawców na konferencji „Samorząd przyjazny przedsiębiorcom” zorganizowanej przez Wójta Gminy Cegłów w dniu 20 maja 2014 r.

Od 15 do 17 maja 2014 r. w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy odbywały się warsztaty „Start ze wspomaganie” dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

VIII. Perspektywa działań na kolejne lata

- Powiatowy Urząd Pracy będzie kontynuował realizację *Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2012 – 2016*. W ramach priorytetu „Przedsiębiorczość” są planowane kolejne szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, a także warsztaty dla osób planujących założenie własnej firmy.
- W możliwie najszerszym zakresie będą wykorzystywane finansowe instrumenty rynku pracy wspierające osoby bezrobotne i przedsiębiorców (m.in. bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, staże, prace interwencyjne, bony zatrudnieniowe, dofinansowania za zatrudnienie bezrobotnych powyżej 50 roku życia).
- Urząd zamierza efektywnie pozyskiwać środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego przeznaczone na kształcenie ustawiczne pracodawców i ich pracowników. Zwiększenie inwestycji w zasoby ludzkie powinno poprawić zarówno pozycję lokalnych firm jak i samych pracowników na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. 17 kwietnia 2015 r. w siedzibie Urzędu organizowane jest spotkanie dla pracodawców, które ma na celu m.in. przekazanie informacji o możliwościach finansowania kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków KFS.
- Promowane będą nowe instrumenty wspierające przedsiębiorczość m.in. pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnych, pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej, grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, zwolnienie z opłacania składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zatrudnionych bezrobotnych do 30 roku, zwolnienie z opłacania składki na Fundusz Pracy za zatrudnione osoby powyżej 50 roku życia, refundacje składek na ubezpieczenia społeczne za bezrobotnych do 30 roku życia.
- Ważnym zadaniem, które Urząd zamierza aktywnie wspierać będzie uruchomienie na terenie powiatu inkubatora przedsiębiorczości.

- Kontynuowana będzie współpraca z partnerami rynku pracy m.in. w ramach Mińskiego Partnerstwa Lokalnego (organizacja szkoleń, paneli tematycznych, spotkań informacyjnych dla pracodawców).
- Urząd zamierza podjąć starania na rzecz wprowadzenia Karty Młodego Przedsiębiorcy. Pomysł polega na wdrożeniu systemu udogodnień dla młodych osób rozpoczynających i prowadzących działalność gospodarczą na terenie powiatu. Młody przedsiębiorca – posiadacz takiej karty mógłby korzystać z preferencji, ulg, zniżek, czy bezpłatnych konsultacji lub szkoleń podnoszących jego szanse na pierwszym, najtrudniejszym etapie rozwijania biznesu. O wydanie karty mogłyby się ubiegać osoby do 30 roku życia, które rozpoczęły działalność po uzyskaniu dofinansowania z urzędu pracy lub po otrzymaniu pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego. Rozwiązanie wymagać będzie zbudowania na terenie sieci partnerów (firm i instytucji), które zadeklarowałyby chęć przystąpienia do tej inicjatywy. Duże doświadczenie, które Powiatowy Urząd Pracy zyskał organizując Warsztaty Lokalnego Ożywienia Gospodarczego z pewnością ułatwi realizację tego projektu.
- Urząd zamierza również wspierać przedsiębiorców działających w sektorach związanych z turystyką i agroturystyką. Warto nadmienić, że mamy już na tym polu pewne doświadczenia. W czerwcu 2007 roku w ostatnim spotkaniu z cyklu Mińskich Warsztatów Ożywienia Gospodarczego na zaproszenie organizatorów (Starosty Mińskiego i Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy) uczestniczyli lokalni twórcy i rękodzielnicy z powiatu mińskiego. Dużą popularnością wśród gości cieszyła się degustacja serów prosto z ekologicznego gospodarstwa rolnego w Rososzy. Spotkaniu towarzyszyły ponadto melodyjne przygrywki Kapeli Braci Ptaśńskich z Wielgolasu. Trzeba dodać, że projektem, który spotkał się wówczas z największą aprobatą uczestników warsztatów Mińskiego Partnerstwa Lokalnego była inicjatywa utworzenia Mazowieckiego Centrum Rehabilitacji w Rudce wraz z reaktywacją zabytkowej kolejki konnej. Tramwaj konny jest już dziś jedną z większych atrakcji turystycznych powiatu i w okresie wiosenno - letnim przewozi turystów na linii Mrozy – Rudka.
- Kontynuowana będzie inicjatywa organizacji Mińskich Targów Pracy, w programie których uwzględniane będą elementy wspierające przedsiębiorczość.